

Datum 2025-09-01

Informationsklass Öppen

Diariennr (åberopas) A333.990/2025

Saknr 000

Polismyndigheten

Arbetsmarknadsdepartementet
a.remissvar@regeringskansliet.se

Er referens A2025/00273

Arbetslivskriminalitet – upplägg, verktyg och åtgärder, fortsatt arbete (SOU 2025:25)

Sammanfattning

Polismyndigheten ställer sig positiv till utredningens förslag om att sanktionsavgiften i utstationeringsförordningen¹ bör höjas, differentieras och indexeras, samt att avgiften bör vara högre vid upprepade överträdelser.

Polismyndigheten delar inte utredningens bedömning av att funktionen som rapportör för människohandel bör flyttas till en annan myndighet.

Polismyndigheten, som i huvudsak inte har något att erinra mot övriga förslag i betänkandet, lämnar följande synpunkter.

Polismyndighetens synpunkter

Vikten av att myndigheternas verktyg är träffsäkra och effektiva över tid (avsnitt 6.3.3)

Sanktionsavgifter utgör ett viktigt verktyg i arbetet mot arbetslivskriminalitet. Enligt Polismyndighetens uppfattning behöver dock användandet av sanktionsavgifter bli mer effektivt. Inom ramen för bland annat organiserad brottslighet bryter man ofta mot regelverken på ett mer systematiskt sätt och begår alltså upprepade överträdelser. Det kan t.ex. röra sig om regelöverträdelser beträffande säkerhetsföreskrifter, arbetsmiljöfrågor, kassaregister, kollektivavtal, upphandlingsregler m.m. Många gånger handlar det om regelöverträdelser som inte är straffsanktionerade. Genom att systematiskt begå denna typ av regelöverträdelser skaffar sig företrädarna för dessa företag betydande ekonomiska fördelar, detta ofta på bekostnad av de anställda, skötsamma konkurrenter och samhället i stort. Polismyndigheten instämmer därför i utredningens bedömning av att sanktionsavgifterna inom

¹ Förordning (2017:319) om utstationering av arbetstagare.

området arbetslivskriminalitet generellt bör vara progressiva, dvs mer kännbara vid upprepade överträdelser.

Förbud mot återbetalning av lön i vissa fall? (avsnitt 6.4.5)

Polismyndigheten förordar att frågan om att införa ett straffsanktionerat förbud mot förfaranden, där arbetstagare på ett otillbörligt sätt betalar tillbaka delar av en tidigare utbetald lön till arbetsgivaren, s.k. lönestöld, utreds närmare. Lönestöld slår dels mot den enskilde arbetstagaren, som ofta redan befinner sig i en utsatt situation, dels mot det svenska lönegarantisystemet. Härtill möjliggör lönestöld för penningtvätt hos arbetsgivaren.

Sanktionsavgifter inom utstationeringsområdet (avsnitt 6.10)

Ett väl fungerande utstationeringsregelverk och ett korrekt utstationeringsregister är fundamentala i arbetet mot den internationella organiserade brottsligheten, där kringgående av utstationeringsregelverket möjliggör för människosmuggling till EU, människohandel samt människoexploatering på arbetsplatser i Sverige.

Polismyndigheten ställer sig positiv till utredningens förslag om att sanktionsavgiften i utstationeringsförordningen bör höjas, differentieras och indexeras, samt att avgiften bör vara högre vid upprepade överträdelser. Enligt Polismyndighetens uppfattning bör en sanktionsavgift utgå för varje arbetstagare som berörs, dvs inte en avgift per tjänsteavtal eller arbetsgivare. Genom att kringgå utstationeringsregelverket kan oseriösa arbetsgivare uppnå betydande ekonomiska fördelar. För att möta dessa fördelar måste sanktionsavgifterna vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Näringsförbud (avsnitt 6.17.1)

Polismyndigheten anser att näringsförbud bör kunna meddelas vid upprepade och allvarliga regelöverträdelser som inte utgör brott. Genom en möjlighet att meddela näringsförbud för upprepade och allvarliga regelöverträdelser, exempelvis regler kring utstationeringar, arbetstidsavtal samt säkerhet- och arbetsmiljöfrågor, skulle samhället ges en ökad förmåga att agera brottsförebyggande och mer resurseffektivt mot arbetslivskriminalitet. Polismyndigheten förordar därför att frågan utreds närmare.

En annan myndighet bör vara rapportör för människohandel (avsnitt 7.3.4)

Polismyndigheten delar inte utredningens bedömning av att funktionen som rapportör för människohandel bör flyttas till en annan myndighet. Att funktionen finns inom Polismyndigheten säkerställer tillgång till underrättelser och annan sekretessbelagd information samt ett fungerande

informationsflöde. Polismyndigheten ifrågasätter hur dessa behov ska kunna tillgodoses om funktionen flyttas, något som utredningen inte berör.

Polismyndigheten vill i sammanhanget även betona att flera av myndighetens arbetsmetoder på området är skyddsvärda, varvid en annan myndighet – i egenskap av rapportör – kan komma att behöva både kartlägga och utvärdera dessa arbetsmetoder.

Involvera kommuner och regioner (avsnitt 7.5.2)

Polismyndigheten instämmer i utredningens bedömning av att det finns stora utvecklingsbehov vad gäller myndigheternas samverkan med kommuner och regioner, där en utvecklad samverkan är väsentlig i det fortsatta arbetet mot arbetslivskriminalitet.

Yttrandet har beslutats av juristen Ida Salomonsson efter föredragning av juristen Johanna Tucker. Vid den slutliga handläggningen har rättschefen Gunilla Hedwall deltagit.

POLISMYNDIGHETEN

Ida Salomonsson

Johanna Tucker

Dokumentet har fastställts digitalt och har ingen underskrift.

Kopia till

Justitiedepartementet (PO)
Arbetslagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli